

Praktický sprievodca otázkami

Čo je Ulica na hranie?

Ulica na hranie dáva obyvateľom*kám (deťmi počnúc a seniormi končiac) príležitosť voľne sa hrať a slobodne pohybovať v priestore, ktorý je inak štandardne vyhradený na motorovú dopravu. Ulice na hranie sa spravidla organizujú v rezidenčných zónach na uliciach, kde je iba nízka intenzita premávky a ktoré využívajú najmä ľudia priamo zo susedstva. Ak aj nebývate na ulici s tranzitom vozidiel, stále môžete Ulicu na hranie zorganizovať. Takéto komunitne vedené udalosti sa často odohrávajú aj na miestach, kde nie je žiadna doprava, a tak je celá príprava jednoduchšia a rýchlejšia. Skvelá Ulica na hranie sa môže odohrať aj na vnútroštidiskových peších priestranstvách.

Čo je komunitná Ulica na hranie?

Komunitná Ulica na hranie je udalosť, ktorú naplánuje a organizuje komunita sama. Miesto, kde sa Ulica na hranie odohrá, je zároveň miestom, kde daná komunita žije alebo ku ktorému má väzby. Nejde o produkčne či finančne náročnú udalosť, ale o príležitosť stretnúť sa, spoznať a zároveň využiť priestor na voľnú a bezpečnú hru detí z toho istého susedstva.

Nestačia na hru už existujúce detské ihriská alebo parky?

Parky sú skvelými miestami pre rodiny alebo staršie deti, ale mladšie deti väčšinou nemajú možnosť ísť do parku samostatne bez dohľadu dospelých. Navyše, pouličné hry sú veľmi odlišné – jednak sa odohrávajú priamo „pod oknami“ takže tam stále existuje určitá miera kontroly, a tiež je to pre deti spôsob, ako sa stretnúť a nadviazať priateľstvo s inými deťmi na svojej ulici, s ktorými sa bežne nestretávajú (môžu byť v rôznych školách alebo v rôznom veku). Poskytuje tiež viac priestoru a slobody na pohyb. Skákanie na veľkom lane, korčuľovanie, bicyklovanie a kolobežkovanie sa spravidla na detskom ihrisku nedajú robiť.

Kto môže organizovať Ulicu na hranie?

Organizátorom môže byť každý! Netreba mať špeciálne skúsenosti, nie je potrebné byť ani rodič. Stačí odhodlanie a záujem spraviť niečo dobré pre svoje susedstvo.

Čo ak susedia neprejavia dostatočný záujem?

Pokiaľ sa zo strany vášho okolia nestretnete s dostatočným nadšením, niekedy nemá zmysel na to tlačiť – po čase sa to dá skúsiť znova. Dovtedy môžete vytvárať záujem o takúto typ podujatia tým, že sa budete hrať vonku (na chodníku, na zelenej ploche) aj v malom počte osôb, napríklad ako rodina s deťmi alebo ako skupina priateľov.

Čo ak moji susedia nesúhlasia s organizovaním komunitnej Ulice na hranie?

Spýtajte sa susedov, v čom spočívajú ich obavy a aký je dôvod ich nesúhlasu. Sú ľudia, ktorí budú z princípu nesúhlasíť vždy so všetkým, ale vo väčšine prípadov daný postoj pramení z nedostatku informácií. Diskutujte s nimi a skúste im vysvetliť, prečo sa nemusia ničoho obávať.

Prečo Ulice na hranie nezorganizuje mesto/mestská časť?

Mesto plánuje aj naďalej pokračovať v usporiadaní Ulic na hranie, rozsahovo však ide o väčšie podujatia, kde je zabezpečený aj kultúrny program a aktivity, ktoré sú náročnejšie na zorganizovanie. Navyše, tieto podujatia sa konajú iba niekoľkokrát do roka a nedokážu pokryť všetky lokality v rámci mesta. Výhodou komunitných Ulic na hranie je, že nemusíte čakať na samosprávu, ale sami môžete vytvoriť lepšie podmienky na hru vonku. Čas konania, miesto alebo programovú náplň si môžete zvoliť sami podľa individuálnych potrieb vášho susedstva.

Čo ak sa pokazí počasie a začne pršať?

Množstvo Ulic na hranie už prebehlo aj počas dažďa alebo sneženia. Z pohľadu detí je dážd' zvyčajne vítanou zmenou, ktorá robí hru ešte zábavnejšou.

Nie sú ulice iba pre autá?

Idea, že ulice v meste sú iba „cestami“, teda priestormi

určenými na jazdu a parkovanie áut, sa postupne rozširovala, až sa z nej stala všeobecne akceptovaná skutočnosť. Do 70. – 80. rokov minulého storočia bola však hra na ulici vnímaná ako samozrejma súčasť života našich štvrtí a sídlisk. Ulice sú hlavným a najčastejším mestským verejným priestorom a sú zároveň miestom, kde sa môže vytvárať zmysel pre komunitu a susedskú spolupatričnosť. Ulice na hranie čiastočne slúžia práve aj ako názorná ukážka toho, že ide o sociálny priestor, ktorý skrýva veľa možností využitia a ktorý je určený pre každého.

Prečo chcete našu ulicu krátko dobo uzavrieť pre tranzit?

V priebehu dekád rapídne vzrástol počet áut v meste. Potreba uzavretia ulice nie je ideálnou situáciou ani dlhodobým riešením. Nebezpečie vyplývajúce z rýchlo jazdiacich áut alebo z nepozornosti šoférov je však hlavnou príčinou, prečo už nie je bežné sa na ulici hrať tak, ako to bolo v minulosti. Navyše, veľakrát parkujúce autá zaberajú toľko uličného priestoru, že hra je nemožná. Za takýchto okolností je uzavretie ulice a dozor nad jeho udržiavaním „poistkou“ – okrem iného aj pre rodičov, ktorí by sa inak neodvážili pustiť sem hrať sa svoje deti. Ulica na hranie môže byť prvým krokom k zmene prístupu vo vnímaní pozície áut v rezidenčných uliciach.

V ideálnom prípade by naše ulici mali byť priestorom, kde autá a ľudia všetkých vekových kategórií dokážu spolu spokojne koexistovať. Toto je dlhodobým cieľom Ulic na hranie.

Obávam sa, že ma bude rušiť hluk detí hrajúcich sa vonku.

Podľa skúseností z už organizovaných ulíc na hranie generuje samotné podujatie omnoho menší hluk než aký je prítomný za situácie, keď je ulica otvorená pre dopravu. V meste žijú ľudia s rôznymi potrebami a je dôležité, aby dokázali fungovať jeden vedľa druhého. Hluk spôsobený dopravou sú tak nútení znášať aj ľudia, ktorí na presun po meste využívajú iba peší pohyb. Deti nemôžu žiť iba vnútri svojich domov, škôl a na detských ihriskách. Mes- to patrí aj im a je ich právom využívať verejný priestor v súlade s vlastnými potrebami. Ulice na hranie navyše trvajú iba niekoľko hodín a nejde o permanentný zdroj hluku.

Obávam sa, že sa mi poškodí auto zaparkované na ulici.

Ak máte príliš veľké obavy, je lepšie svoje auto dočasne preparkovať na iné miesto – informácie o konaní komunitnej Ulice na hranie sú na mieste niekoľko dní vopred. Doposiaľ však neevidujeme incidenty z poškodenia vozidiel. V rámci komunitných Ulic na hranie sa spravidla realizujú aktivity ako bicyklovanie, maľovanie kriedou na zem alebo naháňanie, ktoré nemožno z tohto ohľadu považovať za zvýšené riziko oproti bežnému dňu.

Nepáči sa mi, že sa deti hrajú bez dozoru.

Počas komunitnej Ulice na hranie sú za deti vždy zodpovední ich rodičia, ale ak akýkoľvek iný

dospelý vidí páchanie škôd alebo je svedkom zranenia, mal by zodpovedne a rozumne prehovoriť buď priamo s deťmi, alebo s ich rodičmi. Dohľad zo strany ostatných dospelých z komunity je dôležitou vzdelávacou skúsenosťou.

Nebude to viesť k presvedčeniu detí, že cesta je za normálnych okolností bezpečným miestom na hranie?

Aj malé deti dokážu rozpoznať rozdiel medzi podujatím s uzáverou ulice a bežnou situáciou. V správe vydanéj Bristolskou univerzitou sa uvádza, že keď boli na túto tému dopytované deti, jasne dokázali opísať vizuálne a akustické znaky indikujúce jednotlivé situácie (napr. na základe hluku z jazdiacich áut alebo na základe prítomnosti dozoru v reflexných vestách). Komunitné Ulice na hranie sú tiež dobrou príležitosťou pre rodičov, aby sa so svojimi deťmi porozprávali o bezpečnosti na cestách či vo verejnom priestore.

Nemám malé deti a to vo mne vyvoláva pocit, že sa nemôžem zúčastniť.

Organizátori by mali za každých okolností ľudí uistiť, že vítaní sú všetci bez ohľadu na vek, rodinný stav alebo bydlisko. Ulice na hranie by nemali pôsobiť iba ako rodinné podujatie. Aj dospelí ľudia sa môžu na ulici hrať a zabávať – cieľom je, aby si mohli všetci naplno užiť priestor, ktorý im ich susedstvo ponúka. Ak však niekto nemá záujem zapojiť sa do aktivít, je úplne v poriadku, keď iba z lavičky sleduje dianie na ulici.

Môžu byť súčasťou Ulice na hranie aj aktivity, ktoré sú určené skôr pre dospelých návštevníkov?

Samozrejme! Ulica je určená pre všetkých a pri tomto druhu podujatia je bežné, že sa vytvorí program aj pre rôzne vekové kategórie. Môže ísť o športovú hru (napr. street futbal) alebo o susedské cvičenie jogy či tchaj-čchi. Ak máte zabezpečenú aj hudbu, výbornou možnosťou je tiež tanec. Okrem športových aktivít to tiež môžu byť rôzne spoločenské hry.

Aké ďalšie výhody prináša Ulica na hranie?

Okrem bezpečnejších ulíc je ďalšou veľkou výhodou aj samostatnosť a voľná hra detí. Rodičia z rôznych dôvodov po- ciťujú obavy z toho, že by mali dovoliť deťom hrať sa na ulici, a často si nie sú istí ani tým, či je to vôbec akceptovateľné. Ulice na hranie sú príležitosťou pre rodičov, aby sa stretli a navzájom sa podporili nechať svoje deti hrať sa vonku.